

*Rheoliadau drafft a osodwyd gerbron Senedd Cymru o dan adran 142(3)(b)(ii) o Ddeddf Tai (Cymru) 2014, i'w cymeradwyo drwy benderfyniad gan Senedd Cymru.*

OFFERYNNAU STATUDOL  
CYMRU DRAFFT

**2025 Rhif (Cy. )**

**TAI, CYMRU**

**Rheoliadau Dyrannu Tai a  
Digartrefedd (Cymhwysra)  
(Cymru) (Diwygio) 2025**

**NODYN ESBONIADOL**

*(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Rheoliadau)*

O dan adran 160A(3) o Ddeddf Tai 1996 (p. 52) (“Deddf 1996”), mae person sy’n ddarostyngedig i reolaeth fewnfudo yn anghymwys i gael dyraniad o lety tai gan awdurdod lleol oni bai ei fod yn dod o fewn dosbarth o bersonau a ragnodir mewn rheoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru. O dan adran 160A(5) caiff Gweinidogion Cymru ragnodi dosbarthau eraill o bersonau o dramor sydd, er nad ydynt yn ddarostyngedig i reolaeth fewnfudo, yn anghymwys i gael dyraniad o lety tai.

O dan baragraff 1(2) o Atodlen 2 i Ddeddf Tai (Cymru) 2014 (dccc 7) (“Deddf 2014”), mae person sy’n ddarostyngedig i reolaeth fewnfudo yn anghymwys i gael cymorth tai o dan Bennod 2 o Ran 2 o’r Ddeddf honno oni bai ei fod yn dod o fewn dosbarth o bersonau a ragnodir mewn rheoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru (neu’r Ysgrifennydd Gwladol). O dan baragraff 1(4) caiff Gweinidogion Cymru (neu’r Ysgrifennydd Gwladol) drwy reoliadau ddarparu ar gyfer disgrifiadau eraill o bersonau sydd, er nad ydynt yn ddarostyngedig i reolaeth fewnfudo, yn anghymwys i gael cymorth tai.

Mae’r Rheoliadau hyn yn diwygio Rheoliadau Dyrannu Tai a Digartrefedd (Cymhwysra) (Cymru) 2014 (O.S. 2014/2603 (Cy. 257)) (“Rheoliadau 2014”) sy’n gwneud darpariaeth ar gyfer pa bersonau sy’n ddarostyngedig i reolaeth fewnfudo sy’n gymwys i gael dyraniad o lety tai ac i gael cymorth tai. Mae Rheoliadau 2014 hefyd yn gwneud darpariaeth o ran personau nad ydynt yn ddarostyngedig i reolaeth

fewnfudo ond sy'n anghymwys i gael dyraniad o lety tai a chymorth tai.

Mae rheoliad 3 yn diwygio rheoliad 3 o Reoliadau 2014 sy'n ymwneud â chymhwystra personau sy'n ddarostyngedig i reolaeth fewnfudo i gael dyraniad o lety tai o dan Ddeddf 1996. Mae'n rhagnodi dosbarth ychwanegol o bersonau ("Dosbarth R") sy'n ddarostyngedig i reolaeth fewnfudo sy'n gymwys i gael dyraniad o lety tai o dan Ddeddf 1996.

Mae Dosbarth R yn gymwys i bersonau penodol a oedd yn byw yn Israel, y Lan Orllewinol, Llain Gaza neu Ddwyrain Jerwsalem ar neu cyn 23 Mehefin 2025, a adawodd mewn cysylltiad â'r gwrthdaro rhwng Israel ac Iran a wnaeth ddwysáu ym mis Mehefin 2025 ac sydd wedi gwneud cais am ddyraniad o lety tai o fewn cyfnod penodol o amser. Bydd y personau hynny yn gymwys os ydynt wedi cael caniatâd i ddod i mewn i'r Deyrnas Unedig neu i aros ynddi yn unol â'r Rheolau Mewnfudo a wnaed o dan adran 3(2) o Ddeddf Mewnfudo 1971 (p. 77), os nad yw eu caniatâd yn ddarostyngedig i'r amod 'heb ddibynnu ar gronfeydd cyhoeddus' ac na chafodd eu caniatâd ei roi oherwydd ymgymeriad cynhaliaeth sydd yn dal i fod yn gymwys.

Mae rheoliad 4 yn diwygio rheoliad 4(2) o Reoliadau 2014 i ddarparu bod personau penodol nad ydynt yn ddarostyngedig i reolaeth fewnfudo ond a fyddai'n anghymwys i gael dyraniad o lety tai am nad ydynt yn preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig, Ynysoedd y Sianel, Ynys Manaw neu Weriniaeth Iwerddon yn gymwys i gael dyraniad o lety tai. Y personau y mae'r diwygiad hwn yn gymwys iddynt yw'r rhai a oedd yn preswyllo yn Israel, y Lan Orllewinol, Llain Gaza neu Ddwyrain Jerwsalem ar neu cyn 23 Mehefin 2025, a adawodd mewn cysylltiad â'r gwrthdaro rhwng Israel ac Iran a wnaeth ddwysáu ym mis Mehefin 2025 ac sy'n gwneud cais am ddyraniad o lety tai o fewn cyfnod penodol o amser.

Mae rheoliad 5 yn diwygio rheoliad 5(1) o Reoliadau 2014 sy'n ymwneud â chymhwystra personau sy'n ddarostyngedig i reolaeth fewnfudo i gael cymorth tai o dan Ddeddf 2014. Mae'n rhagnodi dosbarth ychwanegol o bersonau ("Dosbarth S") sy'n gymwys i gael cymorth o'r fath. Mae Dosbarth S yn cyfateb i Ddosbarth R a fewnosodir gan reoliad 3.

Mae rheoliad 6 yn diwygio rheoliad 6(2) o Reoliadau 2014 fel bod personau penodol nad ydynt yn ddarostyngedig i reolaeth fewnfudo ond a fyddai'n anghymwys i gael cymorth tai am nad ydynt yn preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig, Ynysoedd y Sianel, Ynys Manaw neu Weriniaeth Iwerddon yn gymwys. Y personau y mae'r diwygiad hwn yn gymwys iddynt yw'r un personau â'r rhai a fewnosodir gan reoliad 4.

Ystyriwyd Cod Ymarfer Gweinidogion Cymru ar gynnal Asesiadau Effaith Rheoleiddiol mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn. O ganlyniad, lluniwyd asesiad effaith rheoleiddiol o'r costau a'r manteision sy'n debygol o ddeillio o gydymffurfio â'r Rheoliadau hyn. Gellir cael copi oddi wrth: Llywodraeth Cymru, Parc Cathays, Caerdydd CF10 3NQ ac ar wefan Llywodraeth Cymru ar [www.llyw.cymru](http://www.llyw.cymru).

*Rheoliadau drafft a osodwyd gerbron Senedd Cymru o dan adran 142(3)(b)(ii) o Ddeddf Tai (Cymru) 2014, i'w cymeradwyo drwy benderfyniad gan Senedd Cymru.*

---

OFFERYNNAU STATUDOL  
CYMRU DRAFFT

---

**2025 Rhif (Cy. )**

**TAI, CYMRU**

**Rheoliadau Dyrannu Tai a  
Digartrefedd (Cymhwystro)  
(Cymru) (Diwygio) 2025**

*Gwnaed*

\*\*\*

*Yn dod i rym*

*18 Gorffennaf 2025*

Mae Gweinidogion Cymru yn gwneud y Rheoliadau a ganlyn drwy arfer y pwerau a roddir iddynt gan adrannau 160A(3) a (5) a 172(4) o Ddeddf Tai 1996<sup>(1)</sup> ac adran 142(2)(a) a (b) o Ddeddf Tai (Cymru) 2014<sup>(2)</sup> a pharagraff 1(2) a (4) o Atodlen 2 iddi.

- 
- (1) 1996 p. 52. Mewnosodwyd adran 160A gan adran 14(2) o Ddeddf Digartrefedd 2002 (p. 7); diwygiwyd is-adrannau (3) a (5) gan adran 146(2)(d) ac (e) yn y drefn honno o Ddeddf Lleoliaeth 2011 (p. 20). Trosglwyddwyd swyddogaethau'r Ysgrifennydd Gwladol o dan adrannau 160A(3) a (5) a 172(4) o Ddeddf Tai 1996, i'r graddau yr oeddent yn arferadwy o ran Cymru, i Gynulliad Cenedlaethol Cymru gan erthygl 2 o Orchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Trosglwyddo Swyddogaethau) 1999 (O.S. 1999/672), a'r cofnod mewn perthynas â'r Ddeddf honno yn Atodlen 1 i O.S. 1999/672, fel y'i darllenir yn unol ag adran 17(1) o Ddeddf Digartrefedd 2002. Trosglwyddwyd y swyddogaethau hynny wedi hynny i Weinidogion Cymru yn rhinwedd adran 162(1) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (p. 32), a pharagraff 30 o Atodlen 11 iddi.
- (2) 2014 dccc 7. Gweler adran 99 am y diffiniad o "rhagnodedig".

Yn unol ag adran 142(3)(b)(ii) o Ddeddf Tai (Cymru) 2014, gosodwyd drafft o'r Rheoliadau hyn gerbron Senedd Cymru ac fe'i cymeradwywyd ganddi drwy benderfyniad(1).

## **Enwi a dod i rym**

1. Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Dyrannu Tai a Digartrefedd (Cymhwysra) (Cymru) (Diwygio) 2025 a deuant i rym ar 18 Gorffennaf 2025.

## **Diwygio Rheoliadau Dyrannu Tai a Digartrefedd (Cymhwysra) (Cymru) 2014**

2. Mae Rheoliadau Dyrannu Tai a Digartrefedd (Cymhwysra) (Cymru) 2014(2) wedi eu diwygio fel a ganlyn.

## **Diwygio rheoliad 3**

3. Yn rheoliad 3 (personau sy'n ddarostyngedig i reolaeth fewnfudo sy'n gymwys i gael dyraniad o lety tai)—

- (a) hepgorer yr “a” ar ôl paragraff (p);
- (b) ar ddiwedd paragraff (q), yn lle “.” rhodder “; ac”;
- (c) ar ôl paragraff (q) mewnosoder—
  - “(r) Dosbarth R – person—
  - (i) a oedd yn preswyllo yn Israel, y Lan Orllewinol, Llain Gaza neu Ddwyrain Jerwsalem ar neu cyn 23 Mehefin 2025;
  - (ii) a adawodd Israel, y Lan Orllewinol, Llain Gaza neu Ddwyrain Jerwsalem mewn cysylltiad â'r gwrthdaro rhwng Israel ac Iran a wnaeth ddwysáu ym mis Mehefin 2025;
  - (iii) sydd â chaniatâd i ddod i mewn i'r Deyrnas Unedig neu i aros ynddi a

---

(1) Mae'r cyfeiriad yn adran 142(3) at Gynulliad Cenedlaethol Cymru bellach yn cael effaith fel cyfeiriad at Senedd Cymru, yn rhinwedd adran 150A(2) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006. Gweler hefyd adran 40 o Ddeddf Deddfwriaeth (Cymru) 2019 (dccc 4) am ddarpariaeth ynghylch y weithdrefn sy'n gymwys i'r offeryn hwn.

(2) O.S. 2014/2603 (Cy. 257) fel y'i harbedwyd ac y'i haddaswyd gan erthygl 5 o O.S. 2015/1272 (Cy. 88) (C. 73) ac a ddiwygiwyd gan O.S. 2017/698 (Cy. 164), O.S. 2019/1041 (Cy. 183), O.S. 2019/1149 (Cy. 199), rheoliad 76 o O.S. 2020/1309, rheoliad 26 o O.S. 2020/1372, O.S. 2021/353 (Cy. 105), O.S. 2021/1147 (Cy. 282), O.S. 2022/485 (Cy. 121), O.S. 2023/76 (Cy. 14), O.S. 2023/611 (Cy. 92), O.S. 2023/1211 (Cy. 214) ac O.S. 2024/1280 (Cy. 216).

roddir yn unol â'r Rheolau  
Mewnfudo(1);

- (iv) nad yw'n berson y mae ei ganiatâd yn ddarostyngedig i amod sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r person hwnnw ei gynnal a'i letya ei hun, ac unrhyw berson sy'n ddibynnol arno, heb ddibynnu ar gronfeydd cyhoeddus;
- (v) nad yw'n berson (P)—
  - (aa) y rhoddwyd caniatâd iddo yn dilyn ymgymeriad a roddwyd gan noddwr P;
  - (bb) a fu'n preswyllo yn y Deyrnas Unedig, Ynysoedd y Sianel, Ynys Manaw neu Weriniaeth Iwerddon am lai na phum mlynedd gan ddechrau ar y dyddiad y daeth i mewn neu ar y dyddiad y rhoddodd noddwr P yr ymgymeriad mewn cysylltiad â P, pa ddyddiad bynnag yw'r diweddaraf; ac
  - (cc) y mae ei noddwr neu, pan fo mwy nag un noddwr, o leiaf un o'i noddwyr yn dal yn fyw; a
- (vi) o fewn 6 mis sy'n dechrau â'r dyddiad y cyhoeddodd Llywodraeth Ei Fawrhydi gyngor gyntaf i wladolion Prydeinig i adael Israel, y Lan Orllewinol, Llain Gaza neu Ddwyrain Jerwsalem, neu ddyddiad yr ymgiliad cyntaf o Israel, y Lan Orllewinol, Llain Gaza neu Ddwyrain Jerwsalem, pa un bynnag yw'r diweddaraf, a wnaeth gais am ddyraniad o lety tai o dan Ran 6 o Ddeddf 1996.”

#### Diwygio rheoliad 4

4. Yn rheoliad 4(2) (personau eraill o dramor sy'n anghymwys i gael dyraniad o lety tai)—

- (a) hepgorer yr “ac” ar ôl is-baragraff (k);
- (b) ar ddiwedd is-baragraff (l), yn lle “.” rhodder “; ac”;
- (c) ar ôl is-baragraff (l) mewnosoder—

---

(1) Gosodwyd gerbron Senedd y DU ar 23 Mai 1994 (HC 395), fel y'u diwygiwyd.

“(m) person—

- (i) a oedd yn preswyllo yn Israel, y Lan Orllewinol, Llain Gaza neu Ddwyrain Jerwsalem ar neu cyn 23 Mehefin 2025;
- (ii) a adawodd Israel, y Lan Orllewinol, Llain Gaza neu Ddwyrain Jerwsalem mewn cysylltiad â'r gwrthdaro rhwng Israel ac Iran a wnaeth ddwysáu ym mis Mehefin 2025; a
- (iii) o fewn 6 mis sy'n dechrau â'r dyddiad y cyhoeddodd Llywodraeth Ei Fawrhydi gyngor gyntaf i wladolion Prydeinig i adael Israel, y Lan Orllewinol, Llain Gaza neu Ddwyrain Jerwsalem, neu ddyddiad yr ymgiliad cyntaf o Israel, y Lan Orllewinol, Llain Gaza neu Ddwyrain Jerwsalem, pa un bynnag yw'r diweddaraf, a wnaeth gais am ddyraniad o lety tai o dan Ran 6 o Ddeddf 1996.”

## Diwygio rheoliad 5

5. Yn rheoliad 5(1) (personau sy'n ddarostyngedig i reolaeth fewnfudo sy'n gymwys i gael cymorth tai)—

- (a) hepgorer yr “ac” ar ôl is-baragraff (q);
- (b) ar ddiwedd is-baragraff (r), yn lle “.” rhodder “; ac”;
- (c) ar ôl is-baragraff (r) mewnosoder—

“(s) Dosbarth S – person—

- (i) a oedd yn preswyllo yn Israel, y Lan Orllewinol, Llain Gaza neu Ddwyrain Jerwsalem ar neu cyn 23 Mehefin 2025;
- (ii) a adawodd Israel, y Lan Orllewinol, Llain Gaza neu Ddwyrain Jerwsalem mewn cysylltiad â'r gwrthdaro rhwng Israel ac Iran a wnaeth ddwysáu ym mis Mehefin 2025;
- (iii) y rhoddwyd caniatâd iddo i ddod i mewn i'r Deyrnas Unedig neu i aros ynddi yn unol â'r Rheolau Mewnfudo;
- (iv) nad yw'n berson y mae ei ganiatâd yn ddarostyngedig i amod sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r person hwnnw ei gynnal a'i letya ei hun, ac unrhyw berson sy'n ddibynnol

arno, heb ddibynnu ar gronfeydd cyhoeddus;

(v) nad yw'n berson (P)—

(aa) y rhoddwyd caniatâd iddo yn dilyn ymgymeriad a roddwyd gan noddwr P;

(bb) a fu'n preswyllo yn y Deyrnas Unedig, Ynysoedd y Sianel, Ynys Manaw neu Weriniaeth Iwerddon am lai na phum mlynedd gan ddechrau ar y dyddiad y daeth i mewn neu ar y dyddiad y rhoddodd noddwr P yr ymgymeriad mewn cysylltiad â P, pa ddyddiad bynnag yw'r diweddaraf; ac

(cc) y mae ei noddwr neu, pan fo mwy nag un noddwr, o leiaf un o'i noddwyr yn dal yn fyw; a

(vi) o fewn 6 mis sy'n dechrau â'r dyddiad y cyhoeddodd Llywodraeth Ei Fawrhydi gyngor gyntaf i wladolion Prydeinig i adael Israel, y Lan Orllewinol, Llain Gaza neu Ddwyrain Jerwsalem, neu ddyddiad yr ymgiliad cyntaf o Israel, y Lan Orllewinol, Llain Gaza neu Ddwyrain Jerwsalem, pa un bynnag yw'r diweddaraf, a wnaeth gais am gymorth tai o dan Ran 7 o Ddeddf 1996.”

## Diwygio rheoliad 6

6. Yn rheoliad 6(2) (personau eraill o dramor sy'n anghymwys i gael cymorth tai)—

(a) hepgorer yr “ac” ar ôl is-baragraff (k);

(b) ar ddiwedd is-baragraff (l), yn lle “.” rhodder “; ac”;

(c) ar ôl is-baragraff (l) mewnosoder—

“(m) person—

(i) a oedd yn preswyllo yn Israel, y Lan Orllewinol, Llain Gaza neu Ddwyrain Jerwsalem ar neu cyn 23 Mehefin 2025;

(ii) a adawodd Israel, y Lan Orllewinol, Llain Gaza neu Ddwyrain Jerwsalem mewn cysylltiad â'r gwrthdaro rhwng

Israel ac Iran a wnaeth ddwysáu  
ym mis Mehefin 2025; a

- (iii) o fewn 6 mis sy'n dechrau â'r  
dyddiad y cyhoeddodd  
Llywodraeth Ei Fawrhydi gyngor  
gyntaf i wladolion Prydeinig i  
adael Israel, y Lan Orllewinol,  
Llain Gaza neu Ddwyrain  
Jerwsalem, neu ddyddiad yr  
ymgiliad cyntaf o Israel, y Lan  
Orllewinol, Llain Gaza neu  
Ddwyrain Jerwsalem, pa un  
bynnag yw'r diweddaraf, a wnaeth  
gais am gymorth tai o dan Ran 7 o  
Ddeddf 1996."

*Enw*

Ysgrifennydd y Cabinet dros Lywodraeth Leol a Thai,  
un o Weinidogion Cymru  
Dyddiad